

## Tadeusz Tłuczkiwicz ur. 1926; Mołodeczno

Tytuł fragmentu relacji	Dzieciństwo w wielokulturowym Wilnie
Zakres terytorialny i czasowy	Wilno, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Wilno, wielokulturowość, II wojna światowa

### Dzieciństwo w wielokulturowym Wilnie

Ojcu jako byłemu żołnierzowi zaproponowano zamieszkanie na kresach wschodnich, chodziło o tzw. kolonizowanie. Wychowałem się więc w środowisku młodzieży i dzieciarni białoruskiej, potem w Wilnie, w domu na przedmieściach. Wilno było mieszaniną kultur i narodowości. W tym samym domu, w tej samej klatce schodowej mieszkała Rosjanka z bratem, z dawnej carskiej urzędniczej kadry, niżej pod nami byli też prawosławni, którzy mieli dwie córki, jedna śliczna jak stworzenie boskie, a druga jak nieboskie stworzenie brzydka. Ta śliczna poderwała Niemca i mieli śliczne dziecko. Jak to dziecko miało trzy lata, to można było na podwórzu zagadać do niego w każdym języku - polskim, rosyjskim, niemieckim, w każdym odpowiedziało. Później w skutek zmian musiałem nauczyć się litewskiego, a w szkole jako język wykładowy zaprowadzono niemiecki. Musieliśmy też nauczyć się hymnu litewskiego, w razie oporu dostawało się w dłoń linijką drewnianą po dziesięć razy i następnego dnia już umiałem. Do dziś pamiętam, mogę powtórzyć.

Najpierw mieszkaliśmy na ulicy Piłsudskiego w Wilnie, bardzo wytworne mieszkanie, niedaleko dyrekcji kolejowej, ojcu było wygodnie, ale przyszła wojna, weszli towarzysze radzieccy, wszystko zniknęło. Sklepiarka żydówka powiedziała do mojej matki: „Pani Janino, z pani to dobry człowiek, a pani syn to ani razu nie wybił mi kamieniem szyby w oknie, to uciekajcie stąd, bo już was tu namierzili te ruskie, te dziady”. No i myśmy się wynieśli z czteropokojowego na takie dwa pokoiki na przedmieściu na [ulicy] Szkaplerznej. Tam była cerkiew, była mieszanina ludności - Niemcy, prawosławni, Tatarzy i tak dalej. W Wilnie były trzy meczety czynne przed wojną, kilka synagog, zbór kalwiński ogromny.

Data i miejsce nagrania	2012-02-16, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Karolina Lasota
Redakcja	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"